

6.3 Lůžkový fond akutní, následné a dlouhodobé péče

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Ondřej Šanca ¹ , Bartůňková Markéta ¹ , Májek Tomáš ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Petr Klika ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	04.05.2025
Datum poslední aktualizace:	20.02.2026
Datum a vyjádření pověřence pro ochranu osobních údajů ÚZIS:	04.05.2025
Datum schválení poradou vedení ÚZIS:	04.05.2025
Typ výstupu:	Datový souhrn
ID výstupu:	OIS-11-28
Klíčová slova:	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, lůžkový fond, veřejné zdravotní pojištění, akutní péče, následná a dlouhodobá péče, ošetrovací dny
EuroVoc:	výdaje na zdraví, státní zdravotní služba
Citace:	Šanca O., Bartůňková M., Májek T., Jarkovský J., Klika P., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Troch T., Dušek L. Lůžkový fond akutní, následné a dlouhodobé péče. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2025. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/2378-luzkovy-fond-akutni-nasledna-dlouhodob-pece-datovy-souhrn . ISSN 2695-0340.
Datový souhrn dostupný na:	https://www.nzip.cz/data/2378-luzkovy-fond-akutni-nasledna-dlouhodob-pece-datovy-souhrn
Kontakt:	analzy@uzis.cz

1 Popis datového souhrnu

1.1 Primární cíl

Datový souhrn slouží jako informační podpora dohodovacího řízení a na úrovni jednotlivých nemocnic poskytuje přehled o lůžkovém fondu a jeho využívání. Umožňuje tak hodnotit počet nasmlouvaných lůžek a počet ošetřovacích dnů (OD) hrazených z veřejného zdravotního pojištění vykázaných v posledních dvou uzavřených letech.

1.2 Základní informace

Tento datový souhrn obsahuje informace o kapacitě a využití lůžkového fondu v akutní, následné a dlouhodobé lůžkové péči za poslední dva uzavřené roky. Údaje jsou agregovány na úrovni zdravotnických zařízení (identifikovaných IČZ) a jejich hlavní nasmlouvané odbornosti, přičemž je brána v potaz především smluvní kapacita s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou (VZP). Data nejsou členěna podle jednotlivých zdravotních pojišťoven – v případě, že má zařízení nasmlouvaná lůžka s více pojišťovnami, je počet lůžek stanoven dle smlouvy s VZP (nebo s další pojišťovnou podle prioritního klíče). Souhrn tak poskytuje jednotný pohled na lůžkovou kapacitu každého zařízení bez ohledu na to, kolika pojišťovnám péči vykazuje. Zahrnuty jsou všechny typy lůžek akutní péče (standardní lůžka, lůžka intenzivní péče – JIP) i lůžka následné a dlouhodobé péče (např. LDN – léčebny dlouhodobě nemocných, OSET – ošetřovatelská lůžka, OLU – lůžka odborných léčebných ústavů, HOSP – lůžka hospicové péče, NIP – následná intenzivní péče, DIOP – dlouhodobá intenzivní ošetřovatelská péče).

Datový souhrn tedy v každém záznamu uvádí identifikační a typologické údaje o zdravotnickém zařízení a jeho hlavní odbornosti, a dále absolutní počty nasmlouvaných lůžek (podle výše uvedených kategorií péče) a počet vykázaných ošetřovacích dnů za daný rok. Součástí souhrnu je nově také ukazatel obloženosti lůžek, který vyjadřuje poměr využití lůžkové kapacity v procentech. Obloženost je vypočítána podle vzorce: počet ošetřovacích dnů / (počet lůžek × počet dní v roce). Tento ukazatel umožňuje na první pohled vyjádřit, do jaké míry byly dostupné lůžkové kapacity v daném roce využity (např. obloženost 85 % znamená, že lůžka byla obsazena po 85 % dní v roce)

1.3 Interpretace, informační hodnota a případné limity

Datový souhrn poskytuje ucelený přehled o rozsahu lůžkového fondu a jeho využití, nicméně je třeba brát v úvahu následující skutečnosti: Údaje zahrnují pouze zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění – služby nehrazené či nevykázané zdravotním pojišťovnám (např. péče samoplátců nebo náklady nezahrnuté do výkonů) nejsou v datovém souhrnu obsaženy. Každé zdravotnické zařízení je v souhrnu uvedeno právě jednou, pod svojí hlavní odborností, což znamená, že veškerá lůžková kapacita zařízení je přiřazena k této odbornosti. Tento postup zabraňuje duplicitnímu započítávání týchž lůžek vícekrát (dříve docházelo k opakovanému vykazování počtu stejných lůžek u více odborností téhož zařízení). Pokud má zařízení nasmlouvaná lůžka s více pojišťovnami, kapacita lůžek je přiřazena podle smlouvy s prioritní pojišťovnou (VZP), aby nedocházelo k nadhodnocení či překryvům kapacity mezi pojišťovnami.

Ukazatel obloženosti lůžek umožňuje rychle posoudit míru využití lůžek v čase i mezi zařízeními. Hodnota „-“ je v datovém souhrnu použita v případech, kdy údaj nelze spočítat (např. pokud pro dané zařízení a odbornost není evidován počet lůžek či ošetřovacích dnů). Je třeba mít na paměti, že obloženost může v některých případech přesáhnout 100 %. Může k tomu dojít například tehdy, pokud se v průběhu roku změnil (snížil) počet nasmlouvaných lůžek – výpočet pak vychází z nižšího stavu ke konci roku, takže za dřívější část roku (s vyšším počtem lůžek) může součet ošetřovacích dnů

přesáhnout kapacitu aktuální ke konci roku. Obloženost vyšší než 100 % může nastat také u některých typů péče s vysokou fluktuací pacientů (například intenzivní péče), kde se na jednom lůžku může během 24 hodin postupně vystřídat více pacientů. Tyto situace je nutné zohlednit při interpretaci údajů o obloženosti. Celkově však datový souhrn výrazně napomáhá identifikovat využití lůžkových kapacit a případné rezervy či disproporce v rámci regionů i jednotlivých odborností.

V NZIS jsou evidované údaje určené explicitně pouze pro účely uvedené v § 70 odst. 1 zákona o zdravotních službách, zejména statistické účely. Nejedná se tedy o referenční údaje ve smyslu § 2 písm. b) zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, které jsou dle § 4 odst. 4 téhož zákona považovány za správné, pokud není prokázán opak nebo pokud nevznikne oprávněná pochybnost o jejich správnosti. Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR) neodpovídá za věrohodnost údajů evidovaných v NZIS, ani nemá k dispozici podklady, na základě kterých jsou tyto údaje do NZIS zapisovány, a není možné z těchto dostupných údajů dovodit jejich správnost pro účely stanovené jinými právními předpisy.

1.4 Ochrana osobních údajů

Datový souhrn je připravován v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16. Všechna data jsou publikována v agregované podobě, která znemožňuje identifikaci jednotlivých pacientů či pojištěnců.

1.5 Klíčová slova

NRHZZ, Národní registr hrazených zdravotních služeb, lůžkový fond, veřejné zdravotní pojištění, akutní péče, následná a dlouhodobá péče, ošetrovací dny

1.6 Klasifikace dle EuroVoc

výdaje na zdraví, státní zdravotní služba

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně
- Formát datového souhrnu: xlsx
- Velikost: 0,8 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datový souhrn je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZZ), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a. Údaje o lůžkách (nasmlované kapacity) vycházejí z tzv. datové věty DE NRHZZ (stav smluvních lůžek), údaje o ošetrovacích dnech z datové věty AC (výkony lůžkové péče) v rámci odborností akutní, následné a dlouhodobé péče.

4 Obsah datového souhrnu

1. Stratifikace výstupu – řádky

- Stratifikace 1: Rok
- Stratifikace 2: Zdravotnické zařízení a jeho specifikace – IČO, IČZ, kraj, okres, zřizovatel
- Stratifikace 3: Kód a název hlavní nasmlouvané odbornosti
- Stratifikace 4: Parametr
 - Počet nasmlouvaných lůžek
 - Počet vykázaných ošetrovacích dnů (OD)
 - Obložnost

2. Stratifikace výstupu – sloupce

- **Stratifikace 1: Nasmlouvaná lůžka**
 - Lůžka Akutní péče
 - Celkem – Počet lůžek akutní péče (STAN+JIP)
 - STAN – Počet lůžek standardní péče
 - JIP – Počet lůžek intenzivní péče
 - Lůžka následná a dlouhodobá péče
 - Celkem – Počet lůžek následné a dlouhodobé péče (LDN+OSET+OLU+HOSP+NIP+DIOP)
 - NIP – Počet lůžek následná intenzivní péče
 - LDN – Počet lůžek LDN
 - OLU – Počet lůžek OLU (odborný léčebný ústav)
 - OSET – Počet lůžek ošetrovateľské
 - DIOP – Počet lůžek dlouhodobá intenzivní ošetrovateľská péče
 - HOSP – Počet lůžek hospicová péče
- **Stratifikace 2: Počty ošetrovacích dní**
 - Ošetrovací dny akutní péče
 - Celkem – Počet ošetrovacích dnů akutní péče
 - Standardní – Počet ošetrovacích dnů standardní akutní péče
 - Intenzivní – Počet ošetrovacích dnů intenzivní péče
 - Následné – Počet ošetrovacích dnů následné a dlouhodobé péče
- **Stratifikace 3: Obložnost – Ošetrovací dny/Lůžka/365**
 - Obložnost akutní péče
 - Celkem – Obložnost akutní péče – (STAN+JIP) /Ošetrovací dny akutní péče/365
 - Standardní – Obložnost standardní akutní péče – STAN/Ošetrovací dny standardní akutní péče/365
 - Intenzivní – Obložnost intenzivní péče – JIP/Ošetrovací dny intenzivní péče/365
 - Obložnost následné péče – (LDN+OSET+OLU+HOSP+NIP+DIOP) /Ošetrovací dny následné a dlouhodobé péče/365

3. Číselné vyjádření ve výstupu

- **Stratifikace 1:** Absolutní počty
- **Stratifikace 2:** Absolutní počty
- **Stratifikace 3:** Procentuální obsazenost lůžek

Podpořeno projektem [Konstrukce modelů pro predikci regionálních potřeb a dostupnosti zdravotní péče a s tím souvisejících ekonomických a personálních ukazatelů](#) (CZ.03.02.02/00/22_046/0002180).